

MLADI PLAMEN

GLASILO BORCEV IN STRAŽARK

VSEBINA:

MESEC OBLJUBE / IZ LASTNE MOČI / SOLNCE JE POSIJALO /
O IZOBRAZBI / ŠIRIMO SVOJE VRSTE! / AGITACIJA / NEKAJ
ODGOVOROV / FOTOGRAFIRANJE / TABORNA EKONOMIJA /
IZ ŽIVLJENJA VAJENCEV / ORGANIZACIJSKI VESTNIK / BELI
KOT / RAZGLED / NA PLATNICAH: Z UREDNIKOVE MIZE /
ZA ŠALO IN ZA RES.

LETNIK IV. OKTOBER 1932. ŠT. 10. A

»Mladi plamen«, glasilo Borcev in Stražark izhaja vsakega prvega v mesecu. Izdaja ga konzorcij. Odgovoren Slak Jože. Urejuje Štok Edi. Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 22/I (Delavska zbornica). Tiska »Slovenija«, dr. z o. z., Ljubljana, Wolfova ulica šte. 1. (Predstavniki A. Kolman.) List stane letno Din 24,—, posamezna šte. Din 2,—, za Avstrijo letno Šil. 4,—, za Nemčijo RM 2'50, za ostale države S 0'75. — Čekovni račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 12.209 (»Ogenj«). Telefon št. 22—65. Rokopisov ne vračamo.

Z urednikove mize

Kakšno stališče nam je treba zavzeti?

Nekatere smo zadnjič hudo vznemirili. Rekli so, da nam je moral pač sam bog nasvaruj navdihniti tiste hude besede. Morda so bile na videz res nekoliko — brezbožne. Toda samo na videz. Nam res ni bilo prav nič na tem, da bi komu omajali zaupanje v Boga. Bog obvaruj!

Toda glejte! Toliko se je proletarijat vseh dob boril za svoje pravice, toliko je pretrpel, toliko krvavel, pa se ti zdajle pojavi človek z enostavnim receptom, ki pravi: vse to je bilo popolnoma odveč. Treba bi bilo samo verovati v Boga in ljubiti brata, pa ne bi bilo krize, ne gladovanja, ne siromaštva, ne potepuhov, ne revolucij, ne vojn... Ob takem mišljenju ne najde človek besede, da bi kaj dejal. Nasmehne se le, čeprav ga boli srce, in si misli: tudi za šalo je ljubi Bog poskrbel...

Kmetško ljudstvo, ki ima zdravo mišljenje, pravi: Bog bo že dal, toda nastavitvi moraš. To se pravi, da moraš delati, da se moraš boriti, sam moraš najprej poskrbeti, potem bo tudi On blagoslovil tvoj trud. Zato smo rekli, da zaukazuje Bog delati in moliti.

Od nekod so nam pri tej priložnosti očitali, da ne poznamo sv. Pisma, češ da je rekel »moli in delaj« le sv. apostol Pavel, ne pa Bog.

Kaj pa, ali je sv. Pavel učil kaj drugega nego mu je zapovedal učiti Bog. Saj je še sam poudarjal, da kar uči, ne uči iz sebe, ampak da govori Duh iz njega.

Ali se zdaj razumemo?

Nekoga je zabolelo tudi to, ker smo v 8. šte. Ml. pl. napisali, da je bil sedanji sv. Oče Pij XI. svojčas knjižničar bankirja Morgana. To vest smo povzeli po nekem katoliškem mesečniku za mladino...

Da, da! Licemerski strah ima velike oči...

Milan J., tu. Tvoj članek sem odložil za prihodnjič. Dober je po vsebini, le stilistično je poln hib, tako da sem imel precej dela, da sem ga nekoliko uredil. S koncem pa kar nisem vedel, kam bi. Ni dovolj lepa prispodoba in duhovita domislica. Misli morajo biti med seboj logično povezane. To ti svetujem dobrohotno in če se boš kaj potrudil, da bi mi v tem oziru ustregel, bom še z večjim veseljem sprejemal tvoje prispevke. Pozdravljen!

Foto-revija. Mesečnik za vse vrste fotografiranja, št. 3 za september.

Prijeli smo najnovejšo številko tega lista, ki ima zelo zanimivo vsebino.

(Nadaljevanje na predzadnji strani platic.)

MLADI PLAMEN

LETO IV.

MESEC OBLJUBE

ŠT. 10-a

Mesec obljube

Držati obljubo, to je stvar mlade časti. Ko si položil obljubo, je nisi položil izvestnim osebam, položil si jo neki misli, položil si jo delovnemu ljudstvu. Postal si posvečen človek. Radi svoje obljube si dolžan svoje koristi zanemarjati in služiti skupni stvari. Radi svoje obljube si dolžan ostati pri organizaciji tudi v slabih časih, da, takrat še z večjo ljubeznijo in še z večjo požrtvovalnostjo. Organizacija te je spoznala za vrednega, da polagaš obljubo, priznala ti je dovolj moštva, dovolj čuta časti in požrtvovalnosti, da te je pripustila k vzvišenemu obredu. In zdaj si vezan, nisi več sam svoj, v službi si.

Koliko jih je, ki niso vredni naše obljube. Od organizacije potujejo do organizacije ter iščejo, kje je prijetnejše. Nič jih ne briga smisel življenja, le za smisel trenutka se love in ta trenutek naj bi bil njihov. Koliko jih je, ki jim je pregrenko delo za delavsko stvar. Kako težko se najdejo pri nas vodniki, kako težko funkcionarji. Ali petje, ali glazba, ali šport, vse to jih drži nazaj, da ne morejo stopiti z vsem srcem v našo službo. Kdor pa ima obljubo, ta zadržkov ne pozna. Večer za večerom dela v organizaciji, ne za danes, za bodoči, svobodni delavski rod!

Mesec obljube, to je naš mesec, da se spomnimo svoje obljube, da se potrdimo v delu, da pregledamo, kako bomo služili in vodili.

Iz lastne moči

Včasih je ena kasta držala znanost zase, da je druge lažje vladala, ker so bili nevedni. Tudi delavska mladina nima prilike, da bi se izobraževala. Raznih nadaljevalnih šol ni, raznih večernih dopolnilnih šol tudi ne, za polaganje izpitov niti ni denarja. In vendar jih je toliko, ki bi si radi razširili svoje obzorje. Delavstvo bi potrebovalo inteligence, ki bi izšla iz delavnice, iz tovarne. Praktično delo se ne upošteva in v svoji stroki ne moreš napredovati, ako si navaden pomočnik. Pa vendar je že toliko izumov nastalo baš v vrstah delavcev pri stroki.

Zato se mora delavska mladina izobraževati sama. Nastati mora delavska inteligenca, ki bo čez dan delala pri strojih, zvečer pa dajala svoje znanje na razpolago delavskim organizacijam. Zima prihaja, čas za razne tečaje! Naj nobena naša družina, ne enota ne pozabi na izobraževanje. Centrala bo vedno na razpolago z raznimi nasveti in tudi knjigami. Ker se nas inteligenca iz šol izogiba in se nas boji, pri nas ne sodeluje, nas obsipa z očitki in nas smeji, zato skrbimo za svojo lastno inteligenco.

(Glej poročilo, Ekonomske enote v Org. vestniku! Pripomba ur.)

Solnce je posijalo

Taborna povest.

(Nadaljevanje.)

XI.

»Svojo čast prihajajo prat,« je na glas ponovil Marko tistim, ki niso vedeli, kaj naj bi pomenil ta strumen pohod Gozdovnikov proti borčevskemu taboru.

»To se pravi?«

»To se pravi, da se bomo danes še presneto topli,« je vskočil Pepe v besedo. Pljunil je v pesti, napenjal prsi in mišice na rokah ter suval okoli sebe. Tepeža se je veselil bolj nego berač dobre besede. Dovolj se je nadolgočasil med predstavo. Zdajle bo pa vendarle prišel malo na svoj račun. Tako vsaj kaže.

»Jezasta na! Pa menda vendar ne zares?« je vzdihnila neka ženska.

»Ne bo tako hudo,« je miril Mirko. »Malo se bomo pobožali drug drugega, le kolikor je zdravo za mlade fante in potrebno za to, da se prijateljstvo ne ohladi. Saj se ne tepemo iz sovraštva. O, ne! Veste, fant, ki ne prenese malo rabuke, ni za življenje. Življenje je sam boj. Res da ne vedno s pestjo ali mečem, toda tudi na to je treba biti pripravljen. Bog ve, kaj nas še vse čaka...«

Prosil je goste, da bi se odstranili iz tabora, fante pa je pozval v zbor pred vhod v tabor.

»Ti pa,« je rekel Lojzku, »ki si še premajhen za take stvari, pojdi k mami! Tu te lahko še pohodimo.«

»O ne! Ne grem. Se nič ne bojim. Misliš, da se bom jokal, če jih bom dobil malo po buči? Ne bom se ne.«

Pa je prišla sama mati ponj in ga je odvedla.

»Hitro, hitro!« je priganjal Marko. »So že skoraj tu.«

Izza zaves so prihajali igralci. Brisali so si šminko in vazelino z obraza ter metali svoje igralske cunje raz sebe. Nekateri pa še tega niso utegnili in so stopili v vrsto lisastih obrazov in našemljeni v Indijance.

»Kaj pa, če bi jim šli naproti?« je navdušeno dejal Pepe. »Na prostem se bomo laže bili, nego tu med šotori.«

Večina jih je bila za to, Marko pa ne.

»Ne!« je rekel. »Čemu bi hodili, ko še ne vemo, za kaj prav za prav gre. Tu jih počakamo got goste. Morda niti ne prihajajo z zlimi nameni.«

Sam se je moral z drugimi smejeti svoji misli, da Gozdovniki morda nimajo zlih namenov, zakaj ta njihov namen je bil preveč viden. Čemu bi sicer prihajali v taki trumi? Bilo jih je vendar kakih petindvajset do trideset, samih krepkih fantov. Na čelu čete oba Dalmatinca...

»Pozor!« je poveljeval Marko svojim, ko so se Gozdovniki približali na primerno razdaljo. Ti so jo meni nič, tebi nič mahali kar proti vhodu.

»Stoj! Kaj želite?«

Ali mislite, da so obstali? Kaj še! Molče so drli naprej, kakor voda ob poplavi. Stiskali so pesti in zobe in niso trenili z glavo. Eden od Dalmatincev pa je dal znamenje in tedaj so vsi hkrati navalili na Borce, ki so tvorili špalir pri vhodu v tabor.

»Udari!«

Na to Markovo povelje se je vrsta razmaknila in fantje so se spoprijeli v ljuti borbi. Borci so se branili kot levi, toda bili so v manjšini. Sovražnik jih je potiskal nazaj, vdrl skozi vhod in čez ograjo v tabor. Prva postojanka je padla. Marko je planil k jamboru, se oprl s hrbtom obenj in mahal okoli sebe kakor nor. Priskočil je Pepe prvi za njim in drugi, ko so se pobrali s tal. Nastala je čudovita kepa človeških teles; gibala se je, sopla, padala in se zopet dvigala. Jambor se je majal od sunkov te kepe.

Zdajci se je eden od Dalmatincev povzpel na ramena svojih tovarišev in z nožem po bliskovito prerezal vrv na jamboru, potegnil za konec in obe zastavi sta zaplahutali na tla. Za trenutek sta obležali na živi kopi, potem pa so se stegnile roke in zastavi sta izginili kakor v objem ogromnega polipa.

Lojzek, ki se je izmuznil materi, se je sukal okoli in iskal, kje bi kakega Gozdovnika udaril s peščico. Tudi gostje so se približali. Nekateri so hoteli sodelovati s podžigajočimi vzkliki, drugi, posebno ženske, so pa vlekle svoje sinove in bratce iz borbe.

»Jezus Marija! Kri! Pomagajte! Zaklali so ga!«

Tako je zavpila ena in s tem povzročila pravcat poplah. Se nekemu Borcu je bilo to kot povod, da je lahko popustil. Človek, ki se je zavedel svoje nemoči, je našel v tem nov argument, novo orožje.

»Ali vidite, kaj ste napravili?« je vpil. »Z nožem ste ga. Zdaj pa imate!« Kaj pa je bilo?

Nič posebnega. Marko je dobil rahel sunek v desno stegno. Sraga krvi, ki je pritekla izza hlačnice trenerk, se je v boju razmazala in bilo je videti, kakor bi bila vsa noga razmesarjena, tako nekako, kakor bi kožo odrl ž nje.

On pa, kakor da mu ni mar za rano ali kakor, da zanjo vobče ne ve, se je dalje boril, čeprav je bil skoro osamljen. Pomagali so mu le Pepe, Stane, Jože, Niko in Pavle. Milan je bil ves pohojen in je stokajoč čotal okoli. Lojzek je stal ob strani in mu je šlo na jok od onemolega ogorčenja. Povsod so ga bili odrinili. Pobral je kamenček in ga zalučil v gručo. Tistega največjega, Dalmatinca, bi rad zadel. No, pa je zadel Staneta v levo uho. Ta je popustil zastavo in se prijel za skeleči uhelj.

Tudi nekateri Gozdovniki so odstopili iz boja, ko so videli kri na Markovi nogi. Spoznali so, da je borba prekoračila mejo, kjer se konča igra, in da je postala navaden pokolj.

»To pa ni prav.«

»To je pa že preveč.«

»Za to pa nismo prišli, da bi se klali.«

Tako so govorili gostom, ki so bili vsi ogorčeni. Gospa Peškitlova na primer je kar pozabila biti gospa Peškitlova in je postala prav vsakdanja, jezična Štrboncljevka.

»Kaj ste znoreli?« je vpila. »Moj Bog, saj to so razbojniki, ne pa omikani ljudje! Omikani ljudje, kajpada! Jama razbojnikov! Pa na mojem, prav na mojem pašniku... Ali se mi poberete koj, zverine knapovske; drugače vam bom poslala žandarje na vrat. Marš! Marš!«

Ivan Steblaj je tekal okoli gručo in lovil Marka za roko. Rad bi mu nekaj povedal, pa so ga sunili stran, da bi bil skoro padel. Skomizgnil je z rameni in se umaknil.

»Na. Saj še zraven ne morem. Rad bi mu povedal pametno besedo, pa zraven ne pridem. Jaz na Markovem mestu bi se prav nič ne ruval. Okla! so ga. S tem so pokazali dovolj. Z njimi ni mogoče imeti opravka.«

Bitka pa je trajala dalje, le da se je od jambora premaknila na kraj taborišča, prav tja na rob terase. Od obeh sovražnih strani je zdaj pa zdaj kateri stopil zopet v akcijo. Položaj se je spremenil tudi v tem, da je vsaka stranka branila le svojo zastavo in se ni več trgala za sovražnikovo. Zastavi pa sta bili privezani na vrvi, ki se ni hotela utrgati. Končno je nekdo prerezal vrvi. Borci so se krepko vsedli, gruča Gozdovnikov pa se je zatrknila po rebri navzdol. Tako je vsaka od sovražnih si strani otela svojo zastavo. Borčevska je bila dokaj povaljana in zmečkana, pa vendar še cela.

»O, naša zastava ni kar tako! Preprosta je sicer in enostavna, toda trpežna. Njihova pa je šla precej v franže.«

Gospa Peškirtlova (tako jo moramo namreč zopet imenovati) je ubrala svoj priljubljeni ton važne in uslužne osebe.

»Ah, ali so vas hudo, gospod vodnik?« je zažvrgolela. »Ali so vas hudo ranile te zverine grde? Nate, tukaj vam dam svoj robec, da si boste obvezali za prvo silo. Potem odhitim domov in zaprežem v koleselj, da vas popeljem k zdravniku. Ne, ne, nič se ne zahvaljajte! Saj rada storim to malenkost. Nič se ne branite, sicer bom precej jezna na vas!«

»Ni se vam treba truditi, gospa Peškirtlova! Taka rana, to je malenkost. Nismo tako mehki. Sicer pa, glejte no, pomoč je že tu.«

Pribrzel je Lojzek s taborno lekarno, vesel, da more vsaj malo sodelovati pri vsej stvari.

Rana ni bila velika. Le centimeter je bila dolga in kak poldrugi centimeter globoka. Najprej si jo je izpral z alkoholom; okolico pa je namazal z jodovo tinkturo. Na rano je položil sterilne gaze, potresene z bismutom, in jo obvezal s povojem.

Gozdovniki so odšli. Spotoma so vriskali in prepevali:

»Mi smo fantje, kršenduš!

Kdor ne verjame, naj poskus'!

Pepe je bil slabe volje. Poraz ga je raztogotil. Spoznanje pa, da je brez moči, ga je potrló.

»Le pojte in izživajte,« si je dejal, »vam bomo že še pokazali svoje pesti!« Ali kljub temu ga nejevolja ni zapustila. Očital si je, da je poražen in tega ni mogel prenesti.

Ivan Šteblaj je hotel ublažiti občo potrtost.

»Onih je bilo mnogo več. In kakšni hajduki! Tukaj pa imate nekaj tako majhnih, da jih še upoštevati ne moremo. Glede na vse to lahko rečem, da ste se odlično izkazali. In končno — pridejo vam z nožem. Tak škandal! Jaz na vašem mestu bi zahteval zadoščenja. Vodnika bi poklical na odgovor. On jih je poslal. Sestavi naj se deputacija, ki naj gre tja in poroče: tako in tako, napadli ste nas z orožjem, prekršili ste določila za taborne igre — saj so kakšna taka določila, ne? —«

»Seveda so.«

»— torej, zapravili ste naše prijateljstvo, z vami nočemo imeti nobenega opravka več in zahtevamo zadoščenje.«

Stavili so tričlansko deputacijo, ki so je vesele nade spremljale v tabor Gozdovnikov.

Vrnila se je brez uspeha.

Taborni vodnik je bil izjavil, da ne more ničesar ukreniti. »Jaz nisem nikogar poslal,« je izjavil. »Dan je bil prost, fantje so se sami domenili, da gredo k vam, nisem pa vedel, po kaj. Noža jim tudi nisem ukazal rabiti. Povedali so mi sedaj, da so vašega vodnika ranili, pa to je bilo le po nesreči. Vso stvar sta vodila tovariša iz Splita. Pravita, da sta hotela s tem rešiti svojo čast.«

»Ha! Da ni vedel, po kaj gredo? Na našem jamboru je plapolala njihova zastava in on ni vedel, po kaj gredo! Imeniten vodnik!« je vpil Pepe. »Tudi jaz pojdem z deputacijo. Take mu bom povedal, da ga še pes ne bo povohal.«

»Da, tudi on naj gre,« je prošil Šteblaj Marka.

Marko je privolil.

»Dobro, pa pojdi!«

»Zahtevajte od vodnika,« je narekoval Šteblaj, »da izključi iz tabora oba Dalmatinca kot kolovodji, in da disciplinsko kaznuje vse, ki so se udeležili napada. To je njegova dolžnost; če tega ne stori, je prav tako kriv, kot Dalmatinca.«

Deputacija je odšla. Zamudila se je dolgo. Gostje niso mogli počakati njegova sporočila, ker je bil čas oditi na vlak. Ivan Šteblaj je prošil Marka, naj mu takoj sporoči, kako bodo potekla pogajanja, ker ga tako silno zanima.

Noč je že padla, vlak je že odpeljal goste proti Ljubljani, deputacija pa se še ni vrnila. Marko je šel mimo šotora, v katerem sta spala najmanjša Borca, Lojzek in Drejče. Sedaj sta čepela notri in sta se pogovarjala, čakajoč večerje, ki se je zakasnila. Slišal je sledeči njun pogovor:

»Če bi v Ljubljani koga tako zaklal,« je modroval Lojzek, »bi ga stražnik takoj zapisal in bi moral plačati šestdeset dinarjev.«

»Beži no! Šestdeset dinarjev, to ni nič. Za šestdeset dinarjev te zašijejo, če voziš s kolesom po pločniku. Za sto dinarjev bi ga oskubili, če ne še za več...«

Marko se je nasmehnil.

(Se nadaljuje.)

Albin Podjavoršek, učitelj;

O izobrazbi

(Kot dopolnilo k nedokončani razpravi dr. Gogale: »O naši duši.«)

Izobrazba je izpopolnjevanje razuma. Vsak človek ima svoj razum. V tem se razlikuje od živali. Gibalo razuma je duša. Duša je pri človeku zmeraj enaka, razum pa raste in z njim tudi izobrazba. Novorojenček in dojenček govorita podzavestno, nagonsko, ker njiju razum še ni začel delovati. Otrok ima že več razuma. Z rastjo telesa raste glava. Človekova izobrazba je kakor zidanje stavbe: od malega k večjemu, od ožjega k širšemu. Prvo izobrazbo dobiva človek od materinske šole. Mati je prva učiteljica: uči svojega otroka govoriti, moliti in spoznavati to in ono. Razum se izpopolnjuje. Mali človek ima možgane mehke kakor vosek. Vsak vtis se v njih pozna. S poznavanjem raste zavest. V tej prvi šoli materini se otrok nauči spoznavati mater, očeta. Zlasti

se mu vtisne v razum in v dušo mati. Vse življenje ga nato spremlja ta vtisec. Mati mu je prva za Bogom, v nesrečah in težavah, v bridkostih in veselju. V bridkostih več, v veselju manj. Vemo iz svojega življenja: ko te doleti nesreča, kličeš podzavestno Jezusa in mater, čeprav sta dostikrat zelo, zelo daleč od tebe. Materinska šola je najvažnejša šola človekova. Usmeri te v dobro ali zlo. Če je bila zanemarjena, slaba, si vse življenje usmerjen v negativno. Zakaj ne daje ti samo umskih vrednot, temveč tudi klico značaja. — Druga šola, ki ti daje nadaljnjo izobrazbo, je domača hiša, bratje, sestre, posli. Spoznavaš se ž njimi, v razum vklepaš nove pojme, jezik, govornica pridobiva novih izrazov. Besedni zaklad raste. Tudi ti si zrastel. Pot te pelje že na dvorišče, v hlevce. Razum pridobiva z vsakim korakom novih pojmov, ki so ti jasni in ostajajo v tebi do smrti. Pa doraste otrok hiši in dvorišču, doraste domačemu plotu in pot ga vodi k sosedovim, na cesto, travnik, gozd. To je tretja šola. Sam ne ve, ne čuti, da ga lastna narava sili k nadaljnjemu izobraževanju. Njegovi učitelji postanejo drugi otroci njegove starosti. Pokažejo mu to in ono, on pove svoje. Dogodki, katere opazujejo, jih silijo k razmišljanjem. Zakaj obrača krava glavo, zakaj tiktaka ura, zakaj grmi? Zakaj! Vse neznano vzbuja zanimanje ali interes. Tu prihaja do izraza količina razuma, talent. Ta spozna vzročnost prej, drugi kasneje, tretji morda sploh ne doume. Pri tem opazovanju pravimo, da je ta bistrejši, ta samo bister, oni butec. Najbistrejši postane duševni voditelj svojega kroga. Največ misli, najbolj razlikuje vzroke različnih pojavov, največ sklepa. — Četrta šola popelje otroka v okolico, v hrib, k vodi, k staremu gradu, v kovačijo, v drugo vas. Sam ne ve, kdaj se je tam znašel. Novi pojmi, kamen do kamena, oblikujejo razum bolj in bolj. To je tista doba, ko dela otrok sam iz sebe, brez pritiska tuje volje. Najsrečnejša doba človekova. Cankarjeva »enajsta šola«... Ta šola je priprava za nadaljnjo pot. Že prihaja čas človekovega šestega, sedmega leta. Od starejših bratov, sester, sosedov, ki hodijo v šolo, je čul o šoli. Sam je iz daleka gledal mrko poslopje ob cerkvi. Videl in gledal učitelja, učiteljico, ki je stopala mimo hiše. Misel na šolo, knjige, tablico... vzbuja v njem radovednost. Nekaj velikega, važnega. Šola! Domači mu grozijo: »Boš že videl v šoli, učitelj te bo, s palico...« Čuvstvo groze vzbujajo takšna obetanja. S strahom v srcu stopa prvi dan čez šolski prag. Pričenja se novo življenje, peta šola, vstop v tuj miselni krog. Poklicni, strokovni vzgojitelj in učitelj bo oblikoval razum. Konec svobode in »enajste šole«, pričetek borbe za vsakdanji kruh. Od tega dneva dalje strah, skrb, razočaranja. Želja po koncu groze, čakanje počitnic, čakanje na štirinajsto leto. Toda šola piše, piše svoje črke. Kot bel, nepopisan list si bil ob vstopu v 1. razred. Na koncu leta si popisan z abecedo, kratkimi stavki, računi do dvajset. Neznansko mnogo pojmov ti je dalo prvo leto izobraževanja, elemente, temelj za vse nadaljnje študiranje. Ta osnovna slaba, boš šepal vse življenje. Si se naučil tu pisati n. pr. a nerodno, krevljasto, grdo, bo vse življenje ta a neroden, krevljast, grd. Nisi razumel dobro seštevanja, n. pr. $7+5=12$, boš vse življenje šepal na tej hibi. Odtod dalje je vsako šolsko leto šola za sebe, ki polaga kamen na kamen tvoje zgradbe. Drugi razred ti razširi miselni obseg do 100, tretji do 1000, četrti do milijona, peti do milijarde itd. Drugi razred ti poda zemljepisne pojme domače vasi, tretji okraja, četrti Slovenije, peti Jugoslavije, šesti Evrope, sedmi in osmi vso zemljo in ves svet. Isto pri zgodovini, prirod-

pisju ... itd. Ko stopiš iz šole, si kakor poln, popisan zvezek, poln gledanja v svet, poln izobrazbe, poln snovi, potrebne in nepotrebne. Tvoj razum pa še ni zoblikovan. Predšolska in šolska doba da človeku podlago za življenjsko šolo. Življenjska šola je vse tvoje življenje. Nihče te ne sili k nadaljnemu izobraževanju, toda razum še ni zoblikovan. Še hoče in če mu ne daš ti, jemlje sam. A v takšnem slučaju življenje kosteni in se stara. Če pa se oblikuješ sam, ostane razum prožen, mlad, a mlado je tudi tvoje življenje. Večna, živa, prožna mladost. Talenti, ki jih naložiš, dajejo obilne obresti.

Pride čas, ko se ustavi človekova telesna rast. V pošolski dobi in tudi pozneje te izobrazuje družba. Fantje in delavci v tovarni, kmetje v hiši in pri delu, v mestu, na semnjih, kamorkoli se ti obrne korak. Najvažnejša pošolska šola je organizacija. Stan, ki je dobro organiziran, je sigurno stan izobraženih ljudi. Nr. pr. razlika med kmeti in delavci. Kljub temu, da je delavstvo mnogo mlajši stan od kmetskega, se temu (delavskemu) v dobrih razmerah bolje godi kot masi kmetov. Tu izobrazba ali smisel za izobrazbo, uspeh, organizacija in stanovska samozavest, tam načelo: delati tako, kakor so delali pradedje. Izobrazba je naprednost, naprednost izvojevanje zmage in odprava tlačanstva in sužnosti. Po izobrazbi je človeku dano gledati svoj lastni obraz in ga s kritičnim očesom presoditi.

Tedaj vidimo, da je izobrazba potrebna. Zlasti je potrebna proletarcu, ki nima ničesar drugega kot svojo glavo. S to svojo glavo bo zmagal prej kot z rokami. Zakaj glava je razum, duša, ideja, roke so trda sila. Izobraženejši kot si, boljši kruh boš jedel in daljša bo tvoja mladost.

Širimo svoje vrste!

Premalo nas je. Povečajmo svoje vrste, da bo večji naš pogum, uspešnejše naše delo in hitrejši naš polet.

Premalo delavni smo, zato se vrzimo v delo. Razvijmo svoje sposobnosti in pokažimo, kaj zmoremo.

Preveč je tistih, ki ne živijo delavski stvari, da bi jih pustili v nemar. Škoda je zdrave delavske mladosti, da bi bila nekoristna delavski bodočnosti.

Svojo samozavest moramo dvigniti z uspehi, kajti treba bo še naše samozavesti. Pride čas, ko se bomo morali pokazati samostojne.

Priporimo naši ideji več prostora. Več moči hočemo, več širine in našega razvoja.

Ni, da bi lenarili ob dvanajsti uri. Ven na živo polje, ven med proletarsko mladino!

Joža Langus:

Agitacija

(K naši širiteljski akciji.)

Besedo »agitacija« slišimo pogostoma. Vendar pa jo poznamo skoraj izključno v zvezi z volitvami: volilna agitacija, volilni, oz. strankarski agitator. Vendar agitacija ni omejena niti samo na volitve, niti na politične stranke.

Ta beseda pride iz latinske besede *agere*, kar pomeni: delati, gnati,

pa tudi voditi. Agitacija je torej neko delo ali če hočete neko »pehanje« za neko stvarjo. Delati, gnati pa se moremo za vsako stvar. Zatorej je področje agitacije široko, da, skoraj neomejeno: kolikor stvari, toliko vrst agitacije.

Tudi v naši organizaciji govorimo o agitaciji. Gotovo zato, da delamo, da se ženemo za rast organizacije, za prodor njenih načel. Kako naj delam za Krekovo mladino, kako naj agitiram za Borce? Marsikdo bi rad kaj storil, pa ne ve, kako.

Torej kako?

Načinov, kako naj delam, kako naj agitiram, je toliko, kot je ljudi. Vsakemu se je treba približati na poseben, njemu primeren način, vsakega pridobiti za dobro stvar s posebnimi metodami, ki se prilagajajo njegovemu značaju, njegovi kulturni višini, njegovi okolici. Zato je vprašanje, kako naj agitiram, skoraj neizčrpno.

Vendar so neke splošne določbe, navodila, ki drže za vse organizacije, za vse vrste agitacije.

Če hočem biti dober agitator, moram najpreje vedeti, kakšna je tista stvar, za katero naj bi agitiral, ali je dobra, ali slaba. Poznati moram njene solčne in senčne strani, njene koristi in škodo. Skratka: stvar, za katero naj agitiram, moram poznati v njenem bistvu in v njenih zunanjih sredstvih, ki jih uporablja. To je eno od glavnih načel za uspešno agitacijo.

Marsikatera dobra misel, lep načrt bi se bil uveljavil in mnogo preje prodrl, ako bi ga njegovi zagovorniki, njegovi agitatorji poznali do dna in v vseh njegovih posledicah. Tako pa se je morda zanj zavzel človek, ki ga je poznal le površno. In prvi nasprotnik tega načrta je osmešil njegovega zagovornika, agitatorja, ker ta dotičnega načrta ni dobro poznal, ker ga radi tega ni znal braniti, ker ni znal nasprotniku dokazati pravilnosti, koristi in nujnosti tega načrta. Isto je v organizaciji. Marsikatera dobra, da celó nujna organizacija bi se širila hitreje, ako bi bili njeni agitatorji dobro poučeni o njej. Brez temeljitega poznanja stvari ne more biti agitacija uspešna.

Osebnost agitatorja.

Ne more biti vsak človek dober agitator. O slikarjih trdijo, da se nedolžni angelski obraz posreči le tistemu, ki je sam na duši čist. Za dobro stvar bo uspešno agitiral le človek, ki je sam dober. Ljudstvo ima zdrav čut ter hitro in pravilno sodbo. Ako za dobro stvar, recimo za potrebno in koristno organizacijo agitira človek, ki ni neoporečen, tedaj ljudje ne našenejo k vragu le njega, marveč obsodijo tudi stvar šamo, češ, da pač ne more biti kaj prida, ako jo propagira tak človek. Tudi dober človek pozneje težko prodre tam, kjer je skušal že slabotnejši sejati dobro seme. Če pogledamo nekatere organizacije pri nas, se nehote vprašamo, zakaj ne uspevajo bolje, ko so jim vsa vrata na stežaj odprta, ki jim gmotne podpore kar dežujejo. Zato pač, ker so v začetku zanje agitirali ljudje, ki niso bili v vsakem oziru vzglednega življenja.

(Se nadaljuje.)

Navdušenje mladine je močnejše od modrosti starih.

Nekaj odgovorov

(Glej »Kdo si zna pomagati?« v 8. in 9. številki Ml. pl.)

K številka 1. Da, Borci imamo sistem, ki je v marsičem podoben skautskemu. Toda samo sistem in še nekatere zunanosti. Razlikujemo pa se od njih v tem, da smo mi proletarsko in razredno zavedni ter da smo neizprosni nasprotniki kapitalističnega gospodarskega reda, dočim se oni z roko v roki družijo z vladajočim razredom. (E. Š.)

K številka 4. Mogoče je zato, ker ima ta peščica kapitalistov v svojih rokah ves kapital in vsa proizvodna sredstva, ker ima v rokah svetovno gospodarstvo. — Na čigavi strani smo? Na strani zatiranih in teptanih, vendar; na strani delavskega razreda. (E. Š.)

K številka 6. Ali bi ga poslal h Kovačem? Ne! Vsak član je dolžan, da v svojem krdelu dela iz vse svoje moči. Če pa v svojem krdelu ni mogel nič pripomoči, da bi bilo »fajn«, potem tudi v drugem ne bo kaj prida napravil. Sicer pa kdor išče v organizaciji le zabave, ga ni dosti škoda, če gre — zbegom. (E. Š.)

K številka 8. Organizacijske navade in običaji niso za obstoj organizacije neobhodno potrebni; so pa nekaj takega kakor v hrani vitamini. Običaji pritegnejo članstvo tesneje k organizaciji, s svojo pomenljivostjo in lepoto obsežejo srce posameznika. Kako modro n. pr. naša katoliška Cerkev porablja to dejstvo. Vsak običaj, vsaka zunanost, vsaka kretnja takorekoč spominja na vsebino in jedro Cerkve, na Boga, na svetnike in tako veže vernike v razumu in čustvu, v navadi in vesti naše in na Boga. Tudi v organizaciji so taki običaji, navade in obredi potrebni, ako so pomenljivi, ako imajo pravi smoter. Ako pogledamo naše običaje in obrede, vidimo, da služijo podvigu tovarištva med pripadniki in okrepitvi delavskega mišljenja in čustvovanja. Spominjam le na obred obljube, ki je brez dvoma najlepši obred. Reči moremo, da naši obredi služijo smotru. Zato se jih krepko držimo in imejmo spoštovanje do njih! —

In uniforma? Ona povzdigne strumnost organizacije, pospešuje čut enakosti in čut pripadnosti k istim načelom. (J. S.)

Kako pa drugi mislite o tem? Radi bi slišali tudi vaše mnenje. Saj gotovo na sestankih razglabljate nekoliko tudi o teh vprašanih. Uredništvo.

Fotografiranje

(Nadaljevanje.)

(Za strokovni izpit.)

Napake, ki rade nastopajo pri pozitivu.

Papir za dnevno luč:

1. Slika je bleda, brez kontrasta. Prekratko kopiranje ali predolgo fiksiranje.
2. Slika ima lise. Papir si prijema z vlažnimi prsti ali je pa star papir, hranjen na vlažnem mestu.
3. Slika po nekaj mesecih obledi. Premalo fiksirano in premalo izprano.

Papir za umetno luč:

1. Slika temna, brez kontrasta, sivkasto zeleni ton. Predolgo osvetljena, premalo razvita.

2. Slika je motna, slaba, na robovih orumenela. Premalo osvetljeno, predolgo razvijano, fiksir premalo kisel.

3. Slika ima lise, ponekod je svetlejša, ponekod pa temnejša. Papir nisi položil v razvijalec tako, da bi bila cela ploskev naenkrat zmočena in posode nisi gibal.

Naj velja še to pravilo, da bodi v temnici največji red in snaga.

Beseda borčevskim fotografskim kandidatom.

Da položiš strokovni izpit iz fotografiranja, moraš izpolniti sledeče pogoje:

1. Znati vso snov te priročke.

2. Napraviti eno pokrajinsko sliko (1 negativ in dva pozitiva, eden na dnevno, eden na umetno luč) in en portret (en negativ in dva pozitiva, eden na dnevno luč, eden na umetno luč), z uporabo 2 orthohromatskih plošč in 2 papirjev za dnevno luč ter 2 papirjev za umetno luč. Motiv in objekt določi izpitna komisija treh članov. Vse delo se vrši pred to komisijo.

(Konec.)

Priročko je potrdil Vrhovni stan Zveze Borcev in Stražark na seji, dne 19. januarja 1931.

Če bo dosti zanimanja za fotografsko umetnost, bomo priobčevali navodila za strokovni izpit iz »umetne fotografije«, ki bo obsegalo: retuširanje, povečava, tonovanje, koloriranje, ojačevanje, oslabljevanje, napake negativa, barvna fotografija, hromooljni tisk itd. Nadalje bo uredništvo vedno na razpologo za vsakršna pojasnila iz fotografske stroke, dajalo bo praktična navodila in poročalo o novostih.

Taborna ekonomija

(Za strokovni izpit. — Nadaljevanje.)

Č. MESNE JEDI.

(Za 70 ljudi. — Količine mesa so vzete brez priklade.)

Gulaš. (10 dkg mesa na osebo.)

7,5 kg telečjega mesa 12.525 kal.

(ali 7 kg govejega ali svinjskega mesa.)

1 kg masti 9.220 kal.

1 kg moke 3.580 kal.

2 kg čebule 600 kal.

10 dkg soli — kal.

25.925 kal.

deni paprike, nekoliko kisa in na koščke zrezano meso. Praži nekoliko, potresi z moko, zalij, osoli in duši do mehkega.

Obara (ajmoht*) (10 dkg mesa na osebo.)

7 kg telečjega mesa (plečce) 11.690 kal.

0,75 kg masti 6.915 kal.

1 kg moke 3.580 kal.

25 dkg slanine 1.880 kal.

2 limoni — kal.

10 dkg soli — kal.

24.065 kal.

Na razbeljeni masti praži zrezano čebulo, da bo postala svetlo rumena. Pri-

Duši na razbeljeni masti na kocke zrezano slanino in meso, dokler sok ne

povre. Potem potresi z moko, zalij, prideni soli in limonine lupine ter duši do mehkega. Šele ko je kuhano, prideni sok limon.

P r i p o m b a. Obaro izboljšaš, ako meso zaliješ s slano vodo, v kateri si kupal cvetni glavi dveh karfijol, samo cvetje pa razrezano prideneš nazadnje.

Pražena jetrca. (10 dkg jeterc na osebo.)

1 kg masti	9.220 kal.
1 kg čebule	300 kal.
1 kg moke	3.580 kal.
7 kg jeter	9.590 kal.
½ l smetane	830 kal.
10 dkg soli	— kal.
	<hr/>
	23.520 kal.

Dopolnilo A in B.

Na vroči masti praži drobno zrezano čebulo in na liste narezana jetrca. Ko sok povre, potresi z moko, zalij z vodo ali govejo juho in praži do mehkega. Preden razdeliš, prideni smetano, sol in nekoliko kisa.

D. PRIKUHE.

Petršilčkov krompir. (30 dkg na osebo.)

21 kg krompirja	16.800 kal.
35 dkg soli	— kal.
0.75 kg masla	6.097.5 k.
	<hr/>
	22.897.5 k.

Dopolnilo A, B, C, D in vitamin.

Nov krompir ostrgaj, skuhaj v slani vodi, ocejnega pa potresi z drobno nasekanim petršiljem in zabeli z maslom.

Pražen krompir. (35 dkg krompirja na osebo.)

25 kg krompirja	20.000 kal.
1.5 kg masti	13.830 kal.
50 dkg čebule	150 kal.
25 dkg soli	— kal.
	<hr/>
	23.980 kal.

Dopolnilo A, B, C, D in vitamin.

Skuhaj krompir v olupkih, olupki ga in izreži na rezine ter oprazi na masti, v kateri si zarumenil čebulo. Osoli.

Krompirjev piré. (30 dkg na osebo.)

21 kg krompirja	16.800 kal.
8 l mleka	5.280 kal.
50 dkg masla (surovega)	4.065 kal.
25 dkg soli	— kal.
	<hr/>
	26.145 kal.

Dopolnila A, B, C, D in vitamin.

Olupljen in na slani vodi skuhan krompir zmečkaj in dobro zmešaj z mlekom, soljo in maslom.

Vodeni cmočki.

8.5 kg moke	30.430 kal.
15 dkg soli	— kal.
8 l vode	— kal.
1 kg masti	9.220 kal.
	<hr/>
	39.650 kal.

Napravi mehko testo. Z žličico narejene cmočke pokladaj v vrelo osoljeno vodo in jih kuhaj 5—10 minut. Ocedi jih in zabeli z vročo mastjo, na kateri si zarumenil nekoliko krušnih drobtin.

Paradižnikova omaka.

2 kg paradižnik. konserve	3.880 kal.
1.25 kg masti	11.525 kal.
30 dkg čebule	90 kal.
1.75 kg moke	6.265 kal.
50 dkg sladkorja	2.050 kal.
10 dkg soli	— kal.
	<hr/>
	23.810 kal.

Dopolnila A, B, C, D in vitamin.

Napravi svetlo prežganje iz čebule, zalij z vodo in dobro prekuhaj. Potem prideni paradižnike (konservo), sladkor, sol in nekoliko kisa.

Krompirjeva salata.

20 kg krompirja	16.000 kal.
50 dkg čebule	150 kal.
25 dkg soli	— kal.
½ l olja	4.650 kal.
	<hr/>
	20.800 kal.

Dopolnila A, B, C, D in vitamin.

Skuhaj krompir, olupi ga in ko se shladi, ga zreži na listke, osoli, zabeli z oljem ter začini s kisom in na drobno zrezano čebulo.

Stročji fižol v salati.

15 kg fižola	5.850 kal.
¾ l olja	4.650 kal.
50 dkg čebule	150 kal.
	<hr/>
	10.650 kal.

Dopolnilo A in B.

Očiščen fižol skuhaj v slani vodi, ocedi in ohlajenemu primešaj olja, čebule in kisa.

E. SAMOSTOJNE JEDI.

(To so take, ki jih ponavadi jemo same, brez juhe, včasih tudi za večerjo.)

Krompirjev gulaš.

1.25 kg masti	11.525 kal.
1.25 kg čebule	375 kal.
40 dkg moke	1.432 kal.
20 dkg soli	— kal.
21 kg krompirja	16.800 kal.
	<hr/>
	30.132 kal.

Dopolnilo A, B, C, D in vitamin.

Na razbeljeni masti zarumeni čebulo, prideni paprike, kisa in moke in tudi to praži nekaj časa. Zalij, osoli in dobro prekuhaj. Kake pol ure pred obedom prideni skuhan, na kosce zrezan krumpir.

Telečji rižoto.

1 kg masti	9.220 kal.
50 dkg čebule	150 kal.
6 kg telečjega mesa	10.020 kal.
6 kg riža	21.480 kal.
25 dkg soli	— kal.
	<hr/>
	40.870 kal.

Meso operi, zreži ga na majhne kose in ga daj pražiti na mast, v kateri si svetlo zarumenil čebulo. Ko je meso na pol oprazeno, dodaj opran riž in mešaj, dokler ni mehko. Kuhano zalij z juho ali vodo ter pridaj dišave: peteršilja, popra, paradižnikov. Pomakni na rob ognjišča, da se še nekoliko pokuha.

»Jota«.

Kuhaj posebej fižol (da se prej skuha, ga čez noč namoči, posebno če je star), kisló zelje in krompir. Ko je kuhano, zmešaj vse skupaj (fižol prej ocedi) in še malo pokuhaj in zabeli. To je prav okusna in izdatna jed. Za večerjo pa je nekoliko pretežka.

Mlečni riž.

16 l mleka	10.560 kal.
5 l vode	— kal.
4.5 kg riža	16.110 kal.
4 dkg soli	— kal.
1.25 sladkorja	5.125 kal.
50 dkg masla (surovega)	4.065 kal.
	<hr/>
	35.860 kal.

Dopolnilo A.

Kuhaj mleko z vodo, soljo in maslom, zavretemu primešaj riž in kuhaj toliko časa, dokler ne postane riž mehak. Potem šele primešaj sladkor. Pripravljenega lahko potreseš s cimetom, zmleto čokolado ali z vanilnim sladkorjem.

Pripomba: Riž lahko jemo tudi mrzel.

Mlečna kaša.

Oprano kašo zakuhamo v vrelo mleko ter jo pustimo vreti pol ure, da se precej zgosti. Končno jo osolimo in zabelimo s presnim maslom.

(Se nadaljuje.)

Ne to, kar od organizacije prejmeš, to, kar organizaciji žrtvuješ, to te veže nanjo.

Nam je treba jačine volje, delavnosti in discipline.

Franc Matiša:

Iz življenja vajencev

IX.

Ponoči je nemirno spal. Nekaj ga je mučilo, neka skrb. Počutil se je kakor se počuti človek, ki se nenadoma znajde sredi nekih dogodkov, v katerih je on važna in odločilna oseba. Kaj neki poreče jutri mojster, se je spraševal. Ozmerjal me bo in odslej mi bo vedno za petami. Ah, da bi že bil enkrat pomočnik!

S težkim srcem se je podal zjutraj v delavnico. Klaverno je stopil čez prag in takoj začutil na sebi zlokoben mojstrov pogled.

»Tak si prišel nazaj, a? Kako pa vihaš svoj rilec, ošabnost taka. Ali misliš, da te sprejemam nazaj iz strahu pred tisto vašo organizacijo? Požvižgam se nanjo in na vse vaše jezične bizgece. Ali pa morda misliš, da se mi smiliš? O, ne! Smili se mi le tvoj oče, da ima takega nepridiprava za sina. Radi njega te jemljem nazaj. — Zdaj pa delo v roke! Tole staro železo odpelji k Mergentalerju. Stooseminpetdeset kilogramov ga je.«

Molče je prijel Ivan za oje in potegnil. Tla so bila razmočena in kolesa so se močno udirala.

»Hitreje, hitreje!« ga je priganjal mojster. »Menda ne boš ves dan vozil te pesti železa.«

Na cesti se je Ivan svobodno udal svojim mislim.

Kako more biti človek tako hudoben, je pomislil. Najrajši bi nas vse udušil. Priganja nas kot črno živino, preklinja nas in žive pošilja v pekel. Zraven pa se dela dobrega. Moj oče se mu smili... Kajpada! In morda hodi ob nedeljah k maši in za Velikonoč k spovedi... Zares, pozanimati se moram za to. Naš oče ima posebno na piki take licemerce. On ne hodi v cerkev. Pravi, da zato ne hodi, ker hodijo vsi kapitalisti in izkoriščevalci. Ja, pa starešina naše organizacije hodi v cerkev in kadar gremo ob nedeljah na izlet, vedno poskrbi, da lahko gremo k maši. In kakšen človek je to! Zlata je vreden. Ne, tukaj mi nekaj ni jasno; moram ga ob priliki povprašati, kako je prav za prav s to stvarjo.

Tu se je zalotil Ivan, da je zašel v svojih mislih na popolnoma drugo pot, nego je imel sprva namen. Hotel je premišljevati o tem, kako bi čim več svojih tovarišev pripeljal v organizacijo. Zadnjič so se na sestanku pogovarjali o tem. Starešina je dejal, da mora imeti vsaka delavnica svoje krdelo, kjer pa to še ni mogoče, vsaj enega zaupnika. To je bila vabljiva misel za Ivana. Zdaj bo šel takoj na delo.

V sredi mesta, v neki zakotni ulici je bila Mergentalerjeva nakupovalnica starega železa in starih cunj. Železo so postavili na tehtnico in izkazalo se je, da ga je za devetnajst kilogramov manj, nego je dejal mojster Ivanu. Zato je prosil, naj mu izstavijo potrdilo.

Ze zopet bi me rad pestil, je pomislil Ivan. To je dobro, da sem si dal napraviti potrdilo.

Nazaj grede se je ustavljal pred hišo, kjer je imela sedež obrtna zadruga. Spomnil se je, da morajo biti sedaj razpisane vajeniške izkušnje. Stopil je gori in res je bilo na oglasni deski napisano, da bodo tega in tega izkušnje pod takimi in takimi pogoji. (Se nadaljuje.)

Organizacijski vestnik

VRHOVNI STAN Z. B. S.

Ekonomska enota. Gotovo goji vsak naš član željo, da bi se izobrazil v vedah, ki se tičejo socializma, da bi prodril v zakone kapitalističnega gospodarskega dogajanja in da bi spoznal, kako bi morala biti družba urejena, da bi bilo tudi za nas, proletarce prav. Žal pa so tozadevne knjige za večino delavstva nedostopne. Obeta se nam sicer prevod Marxovega »Kapitala«, toda to je težko znanstveno delo, ki ga bodo razumeli le redki. Mi smo se že večkrat trudili, da bi temu odpomogli in sedaj se nam je res posrečilo dobiti prevod »Delavske šole«, t. j. v zvezkih izhajajoče razlage Marxove gospodarske teorije in drugih socialističnih nauk. Ti zvezki so prav primerni za študijske krožke. Ekonomska enota bi te zvezke izdajala od meseca do meseca, ako bo za to dovolj zanimanja. Vsak zvezek (50—80 strani) bo stal kakih 10—15 dinarjev, izšlo bi pa kakih 16 zvezkov. Ker bo to podvzetje zahtevalo ogromnega dela in mnogo denarja, prosimo vse družine, da naberejo čim več naročnikov med člani in nečlani. Če se bo zglasilo vsaj 120 naročnikov, je izdaja »Delavske šole« zagotovljena. Vsakdo, ki hoče delati za delavski razred, se mora izobraziti v najvažnejši vedi. Brez socialistične izobrazbe ne more nihče voditi delavskega pokreta.

NAŠE DRUŽINE.

Zalog. Med našo mladino je vstalo novo življenje. V poletnem času smo prav malo popustili, pa se že čuti padec članstva. To bomo sedaj popravili. Med širiteljsko akcijo moramo doseči število članstva sto. Tako smo sklenili. Najvažnejše opravilo pa bo, da bomo sedanje in novo članstvo zaposlili. Težko je članstvo pridobiti, še težje pa ga je obdržati. Pa bomo tudi to izvedli. Ustanovili bomo več sekcij (kolesarsko, smučarsko i. dr.), prirejali bomo družinske večere. Medsebojno vez bodo utrdili skupni izleti, delavnost pa bodo poživile tekme med krdeli. Mislimo tudi na svoj prapor. Naredili ga bomo seveda sami. »Mladi plamen« prečitamo prav vsega. V splošno smo zadovoljni. Kar nam pa ni prav, bomo pa uredniku povedali. (Tako je prav! Nestrpno pričakujem! Op. ur.) Tudi »Beseda« nam ugaja. Zlasti jo študira krdelo »Oračev«, v katerem so starejši fantje. Občni zbor naše enote bo 25. t. m. (t. j. septembra, op. ur.). Tam bomo svoje načrte še bolj podrobno razmotrivali.

Celje. Tudi v Celju ne spimo. Zunanjega dela je kar precej. Posebno se odlikujeta tamburaški in dramski odsek. Letos hočemo poskrbeti tudi za notranjo poglobitev. V kratkem bomo imeli občni zbor.

Huda jama. Občni zbor naše delavske mladinske organizacije se bo vršil 2. Meseca obljuje (X.). Poleg volitev novega odbora, se bomo pogovorili zlasti o Borcih in o širiteljski akciji (»širak«). Če smo pri strokovni organizaciji med prvimi, hočemo tudi v kulturni organizaciji doseči častno mesto.

Kdor vedno misli, govori in dela za proletarsko stvar, je proletarski aktivist.

Beli koš

H. z. M.:

ZAKAJ?

(Pravljica. — Prevel Franjo Krušič. Ilustriral Miloš Šušteršič.)

(Nadaljevanje.)

Mala gorska vila ga je poljubila na čelo in mu resno govorila: »Pavelček, ti boš trpel v življenju. Bogataši, ki se bojijo za svoj plen, bodo uporabljali silo proti tebi. Skušali bodo vprašanja na tvojih ustnih zamoriti; ko boš velik, te bodo vrgli v ječo, da bi nihče ne mogel slišati tvojega glasu. Ti pa nikdar ne izgubi poguma, kajti ni se zaman rodilo s tabo vprašanje; ti si poslan, da ga izrečeš za mnoge tisoče, ki so danes še nemi. Našel boš tudi tovariše, ne boš osamljen.«

Mala gorska vila se je smehljaje poklonila dečku, tiho splavala v zrak in se usedla na brezovo vejo.

»Ali mar že odhajaš?« je vprašal Pavelček otožno.

»Ti moraš domov, Pavelček.

Toda smeš se vedno vrniti in jaz te bom tolažila ter ti pomagala.«

»Počakaj še,« je prosil Pavel.

»Sova je govorila o osemdesetih letih in šele po osemdesetih letih bi mi mogla odgovoriti. Osemdeset let je dolga doba. Ima li sova prav?«

»To je od vas — ljudi odvisno,« je odvrnil srebrnočist glas male gorske vile. »Morda bo treba še osemdeset let, da postanete pametni, morebiti samo petdeset. To pa tedaj, če vi in vaši tovariši ne boste nehali vpraševati. Velik dan svobode in sreče lahko pride že v dvajsetih, celo v desetih letih. Da! morebiti že jutri!«

Mala gorska vila je izginila v drevo, in iz vseh dreves so klicali Pavelčku jasni, veseli glasovi:

»Jutri! Jutri! Jutri!«

(Konec.)

Pobudo za to je podal tov. p. France Ačko, ki bi bil pripravljen tudi voditi in učiti ta svojevrstni orkester. Misel je zelo dobra in želimo le, da bi se čimprej uresničila. Orglice niso drag instrument in pravijo, da ni težko priučiti se ga. To bi bilo lepo, ko bi korakala grupa takihle muzikantov-orgličarjev skozi mesto ali vas! Pa tudi na družinskih večerih in drugih prireditvah bi lahko nastopali.

Torej, fantje, orgličarji, le vkup!

Orgličarji. Ljubljanska enota misli na to, da bi osnovali iz belih Borcev odsek oziroma krdelo orgličarjev.

Razgled

Nemška mladina.

Zanimiv razvoj lahko opazujemo pri nemški mladini. — Kmalu po vojni so skoro vse nemške mladinske organizacije organizirane skautsko. Oficielnih Skautov skoro ni, pač pa ima vsaka struja, vsaka stranka svojo mladinsko organizacijo, ki je skautska. Počasi nastopa potovanje. Mladinske organizacije dobe potovalne oddelke, zidajo se zavetišča za potujočo mladino. Politične razmere se zastrujejo. Snujejo se bojni oddelki. Politične razmere silijo na konico. Kulturne organizacije se pretvarjajo v bojne organizacije. Hitlerjeva mladina zavrže skautsko obleko in sprejme vojaško. Prosti sport se umakne vojaškemu sportu. Izlete in taborjenja ter potovanja nadomeste vežbe v terenu, manevri. Rezultat: Polno ubitih in ranjenih, polno požigov in porušenja. Prehod: Uvedejo se skupne vežbe mladinskih vojnih organizacij (izvzemši komunistov) pod enako uniformo. Mladina se navduši za vojaštvo.

Dalje: Uvede se obvezna vojaška služba. Konec: Vojna in pesem znova.

Stahlhelm je imel pred kratkim v Berlinu svoj zbor. Bilo jih je 180.000. Stahlhelm je monarhistična organizacija. Ima cesarske zastave. Člani so tudi bivši principi.

Reichsbanner je socialnodemokratska organizacija in ne zaostaja po številu za Stahlhelmom, je pa slabše organiziran.

Sturmabteilung (SA) narodno socialistične stranke je močno organizirana. (Ima letala, avtokolone, motociklistične oddelke in dobro špionažno službo.)

Rotfrontkämpfer so komunisti. Zaostajajo za navedenimi organizacijami.

Je pa še polno drugih organizacij, od katerih so nekatere včasih igrale veliko ulogo, pa so že stopile v ozadje.

Številke. V naši državi se popije 600 milijonov litrov alkoholnih pijač v vrednosti treh in pol milijard dinarjev. Od tega odpade 1320 milijonov na žganje, 1200 milijonov na vino in 1240 milijonov dinarjev na pivo. — In kaj je sad tega? — Poboji, bolezni, beda in smrt...

Za mednarodni skautski »čembori« (tabor) l. 1933 v mestu Gödölő na Madžarskem se vrše velike priprave. Skautske grupe vsega sveta snujejo tečaje esperantskega jezika za to priliko.

Zopet mirovna konferenca.

(K sliki.)

Angel miru (svoji strežnici): »Le dobro me opremi, da ne bo mogel nihče reči, da sem ravno tako ali pa celo kaj manj oborožen, nego sem bil na kateri od prejšnjih razorožitvenih konferenc!«

Za šalo in za res Za bistré glave.

1. Raca na tehtnici.

Neka raca tehta ravno toliko kot 1 kg in pol race. Koliko tehta raca?

2. Kedaj?

Vodnik Jaka je star 25 let, njegov najmlajši brat France pa 5 let. Čez koliko let bo Jaka ravno dvakrat toliko star kot France?

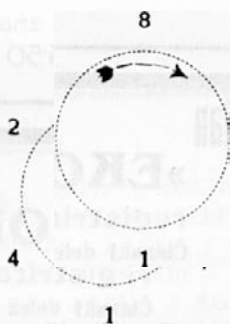
Rešitev ugank v zadnji številki.

1. »53«. Vzameš v št. 5 vsako peto, v št. 3 pa vsako tretjo črko in dobiš: »Bodi borben, ker si borec za pravico!«

2. »Misionarji in ljudožrci«. Najprej se prepeljeta en misionar in en ljudožrc. Ljudožrc se vrne in vzame s seboj drugega ljudožrca. Vrne se zopet ljudožrc in prepelje misionarja. Zopet se vrne ljudožrc in prepelje misionarja. Nazadnje se vrne zopet ljudožrc in prepelje zadnjega ljudožrca.

Prav so rešili: Julij Savelli, dijak, Celje; Angela Schmiedlechner, Ljubljana ter Polde Grum, Zalog. — Izžrebani Polde Grum dobi v dar knjigo.

Za številom 142.857 tiči velika skrivnost. Ako ga pomnožiš z 2, 3, 4, 5 ali 6, vedno je zmnožek sestavljen iz istih števil, dočim ne pridejo številke 3, 6, 9 in 0 nikoli v poštev. (Poizkus: $142.857 \times 2 = 285.714$; ali $142.857 \times 6 = 857.142$ itd.) Še bolj značilno je pri tem, da se vrstni red teh števil, ako jih postavimo v krog (glej sliko), nikoli ne spremeni, le začetna številka je vedno druga. Ako pa število 142.857 pomnožimo s 7, dobimo novo presečenjenje, vrsto samih devetic: 999.999.

Z urednikove mize. (Nadaljevanje.)

Članki so sledeči: Izbira motivov pri nas. — Slikanje otrok. — Oblaki. — Ostrina v globini. — O mednarodnih salonih. — Vsestranost ozkega filma. — Delovanje zapore na razpore. — Začetnik. — Vprašanja in odgovori. — Literatura. — Razstave in razpisi. — Društvene vesti. Poleg tega vsebuje ta številka tudi božični razpis nagrad, kar bo tega ali onega amaterja gotovo zelo zanimalo. Mnogo je tudi lepih slik.

Prosimo pa uredništvo, da si preskrbi za slovenske članke korektorja, ki je popolnoma več našega jezika, kajti »šp्राhe«, kakršna je v Sokličevem članku »Slikanje otrok«, ne bomo trpeli in gotovo tudi sami reviji ni v čast.

Uprava revije (Zagreb, Dalmatinska ul. 6, pritličje) pošlje na zahtevo list na ogled. — Cena: polletno Din 30.—, posamezna številka Din 6.—.

Proti tedenski odškodnini

Din 10.—

Vam posodimo

»VOIGTLÄNDERJEVO
JUBILARKO«

Ako jo imate 45 tednov
izposojeno, je Vaša last.

Pojasnilo dobite v

Brogeriji GREGORIČ, Ljubljana
Prešernova ul. 5.

Vpišite se v

Krekovo knjižnico!

Samo:

Din 4.— znaša mesečni prispevek za broširane
oz. Din 6.50 za vezane knjige.

Postani član

»**EKONOMSKE ENOTE**«

registrirane z. z omej. zav. v Ljubljani

Članski delež Din 50.—, ki se lahko vplača v petih obrokih
po Din 10.—.

EKONOMSKA ENOTA,

— prodaja šotore (za štiri osebe) po . . . Din 300.—

rute, vodniške po . . . . . Din 23.—

rute, članske (z zvezdo) po . . . . . Din 18.—

rute, navadne (brez zvezde) po . . . . . Din 10.—

nabavlja blago in vse druge potrebščine za kroje,
ima v zalogi poslovne tiskovine za družine. Nabavlja
štampljke.

To je naša, delavska zadruga. Vsak zaveden prole-
tarec jo podpiraj!